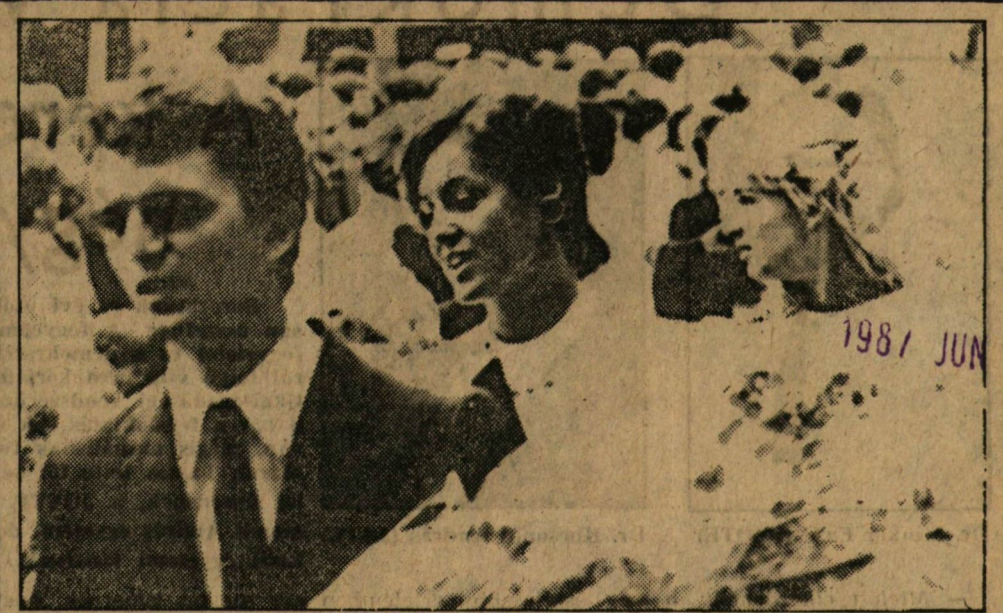

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

XXV. évfolyam, 9. szám 1987. június 10. Ára: 2,30 Ft

(Székely Attila felvétele)

Kitüntetések pedagógusnapon

A pedagógusnapon a JATE dolgozói közül többen is kitüntetést vehettek át. Kiváló Pedagógus elismerésben részesült dr. Kanitz József szakvezető tanár (Ságvári Endre Gimnázium); Kiváló Munkáért kitüntetést kapott: dr. Albert Sándor adjunktus (BTK Francia Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Diamant Tibor tudományos munkatárs (Kibernetikai Laboratórium), dr. Imreh Balázs docens (TTK Számítástudományi Tanszék), Kakuzsi László igazgatóhelyettes (Ságvári Endre Gimnázium), dr. Kárics Imre docens (TTK Alkalmazott Kémiai Tanszék), dr. Németh Endre adjunktus (TTK Embertani Tanszék), dr. Péter Antal adjunktus (TTK Szeretlen Kémia Tanszék), Somogyi Györgyné szakvezető tanár (Ságvári Endre Általános Iskola), dr. Szabó Mihály adjunktus (BTK I. számú Magyar Irodalom Tanszék), dr. Szederkényiné Jármay Iлона műszaki ügyintéző (TTK Asványtani Tanszék), dr. Tóth Árpád tanszékvezető docens (JTK Jogtörténelmi Tanszék), Miniszteri Dicséretet vehettek át: Acsai Ferenc technikus (TTK Állattani Tanszék), Angyalné Mayer Agnes előadó (Gazdasági Igazgatóság), dr. Balázs János adjunktus (TTK Kolloidkémia Tanszék), Czene Mihályné adminisztrátor (JTK Jogtörténelmi Tanszék), Csúri István

szakmunkás (TTK Növény-tani Tanszék), Hódi Józsefné portás (Gazdasági Igazgatóság), dr. Ila Tóth Ferencné szakvezető tanár (Ságvári Endre Általános Iskola), Kecskeméti Gábor testnevelő tanár (Testnevelési Tanszék), Kerecsi Istvánné előadó (BTK Klasszika Filológia Tanszék), dr. Kiss Barnabás adjunktus (JTK Államjogi Tanszék), Kiss Dezső Péter szakvezető tanár (Ságvári Endre Gimnázium), Kopasz István üzem-mérnök (Kibernetikai Laboratórium), Magosi Istvánné könyvelő (Gazdasági Igazgatóság), és Reseterics Iván szakmunkás (Gazdasági Igazgatóság). Pedagógus Szolgálati Emlékérem elismerésben részesült: dr. Jakucs Lászlóné igazgatóhelyettes (Ságvári Endre Általános Iskola), dr. Mihály Endréné szakvezető tanár (Ságvári Endre Általános Iskola), dr. Szabó Mihály adjunktus (BTK I. számú Magyar Irodalom Tanszék), és dr. Wittman Tiborné napközi nevelő (Ságvári Endre Általános Iskola).

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola oktatói közül: A Tanárképző Főiskolán Kiváló Pedagógus kitüntetést kapott dr. Halász Tibor docens és dr. Pálfi Györgyné szakvezető. Pedagógus Szolgálati Emlékérem kitüntetéssel jutalmazták Gáspár Mihályné, dr. Dobcsányi Ferencné, Miklós Pálné, Tóth Jánosné és Galiba Ferenc gyakorló iskolai tanárokat. Kiváló Munkáért kitüntetést vehettek át Nyári Tiborné docens, Hon-ti Gyula docens, dr. Oltyán Béla docens, dr. Baróti Tiborné docens, dr. Bába Károly docens, dr. Andó Mihályné szakvezető, dr. Nagyné dr. Terhes Irén pénztáros és dr. Juhász Miklósné tanulmányi csoportvezető. Miniszteri Dicséretet kaptak dr. Sebe Jánosné docens, dr. Deák László adjunktus, dr. Doró Gézné nyelvtanár, Szász Zoltánné nyelvtanár, dr. Oláh János adjunktus, Nagyné dr. Sulyok Hedvig adjunktus, dr. Szöllösi Jánosné tanító, Baka Istvánné szakvezető, Acs Györgyné anyagkönyvelő, Erdei Erzsébet adminisztrátor és Rácz Jenőné portás. Kiváló Utóró Vezető címben részesült dr. Nagy Istvánné szakvezető. A Szakszervezeti Munkáért kitüntetés arany fokozatát vehette át dr. Szabó G. Mária docens, az ezüst fokozat kitüntetését pedig Keszyűsné dr. Dobos Katalin kapta. Honor pro Meritis kitüntetésben részesültek a nyugalmazott dr. Benkő László, dr. Drahos Agoston, Drien Károly, dr. Kardos Alajos, dr. Kiss István, dr. Megyeri János, dr. Palásti László, Puskás Margit, dr. Szörényi József, Tóth József, Vince István és dr. Zentai Károly volt főiskolai oktatók.

Kiváló Kollégium-avatás a SZOTE-n

Közel 40 éves múlttal tekint vissza az a két kollégiuma a Szegedi Orvostudományi Egyetemnek, melyek június 4-én avatták Kiváló Kollégiummá. Az id. Jancsó Miklósról elnevezett kollégium 1953 óta működik, s diákotthonból 1960-ban vált kollégiummá. 1968 óta áll jelenlegi helyén a modern épület, melyben 226 orvosegyetemista lakik, köztük 30-40 külföldi diák. A másik kiválóvá minősített kollégium, az Apáthy István Kollégium, 1948-ban választották le a népi kollégisták az ún. „B” épületet a Teológiai Főiskola papi kollégiumától, hogy orvostanhallgatók kapjanak itt helyet, évtizedeken át. A „B” épület mellé felépült új szárnyat 1984-ben vehették birtokba a hallgatók (a régi renoválása miatt jelenleg nem működik), s lakják ma is 217-en.

Mindkét kollégiumban rendkívül élénk és jó közösségi élet folyik. A hallgatók közéleti tevékenysége szakmai, politikai, kulturális és sportmunkában nyilvánul meg, melynek minőségét jól mutatja a kitüntetési cím elnyerése.

Az Országos Felsőoktatási Kollégiumi Bizottság a KISZ Központi Bizottsága egyetértésével adományozta a Kiváló Kollégium címet a Jancsó és Apáthy kollé-
giumnak. Az avatási ünnepségre a SZOTE nyilvános rendkívüli tanácsülésén került sor, június 4-én, az egyetem központi épületének aulájában. A megjelenteket dr. Szilárd János, az orvosegyetem rektora köszöntötte, külön üdvözlölte Hutás Imre egészségügyi államtitkár, Török Juditot, az MSZMP Szeged Városi Bizottsága osztályvezetőjét, Szilvási Györgyöt, a KISZ KB Egyetemi és Főiskolai Tanácsa titkárát és Csányi Zoltánt, a KISZ Csongrád Megyei és Szeged Városi Bizottságainak képviselőit. Az Egyetemi Tanács nevében méltatta a rektor az id. Jancsó Miklós és Apáthy István kollégium dolgozóinak és hallgatóinak munkáját, akik hozzájárultak e cím elnyeréséhez, majd röviden vázolta a két kollégium múltját és jelenlegi működési feltételeit, az ott folyó sokrétű hallgatói tevékenységet. Ezt követően adta át Hutás Imre államtitkár a Kiváló Kollégium címet tanúsító oklevelet Németh Ildikó (Jancsó koll.) és Kisgergely László db-titkároknak (Apáthy koll.). A kollégiumok nevelőtanárai közül dr. Kertai Györgyné Kiváló Munkáért kitüntetést Rácz Edit pedig Miniszteri Dicséret elismerő oklevelet vehettek át. A KISZ KB

Egyetemi és Főiskolai Tanácsa nevében Szilvási György Aranykoszorús KISZ-jelvényt adott át Németh Ildikónak és Kisgergely Lászlónak, a KISZ KB Dicséret Oklevelét pedig 9 kollégiumi hallgatónak és az Apáthy Stúdiós munkacsoportnak. A jutalmakról és dicséretéről szólva Szilárd János elmondta, hogy a KISZ KB 10-10 ezer forint jutalmat utalt át a két kollégiumnak, képzőművészeti alkotások vásárlását segítően.

A Szegedi Orvostudományi Egyetem két kollégiumának dolgozóit és hallgatóit közül ez alkalomból Rektori Dicséretben részesült Kapota Mihályné gondnok, Jászberényi Miklós, Kaptás Tibor, Kováriné Holler Olga, Molnár Zoltán, Szabó Margit hallgatók (Apáthy koll.) és Adel Gaffar, Kisszabó Anna, Molnár Zsuzsanna, Pap Szekeres József, Somogyi Andrea és Stadler András hallgatók (Jancsó koll.).

A kitüntetett kollégiumok hallgatóinak nevében Kisgergely László mondott köszönetet. A nyilvános rendkívüli tanácsülés zenei-irodalmi összeállításal ért véget, melyben Szecsőd Ferenc, Fekete Márta zeneművészek és Janisch Éva színművész működtött közre.

Hírek a JATE-ről

A Magyarok Világszövetségének főtitkára, Kerékgyártó László áprilisban a József Attila Tudományegyetem vendége volt. Megismerkedett azokkal az oktatási lehetőségekkel, melyek a külföldi — köztük a magyar származású — diákok előtt állnak. A JATE és a portlandi egyetem között létező együttműködésről is tájékozódott.

Fennállásának 250. évfordulóját ünnepli a JATE NSZK-beli testvéregyete, a göttingeni Georg-August-Universität. Az ez alkalomból rendezett ünnepségsorozat (június 25-29. között) dr. Csákányi Béla, a JATE rektora és dr. Mikola Tibor egyetemi tanár, a Finnugor Tanszék vezetője, a BTK dékánja vett részt.

A JATE Tanácsa június 4-i ülésén megújította a Kollégiumi Szabályzatot. A tanév záró július 6-ji testületi ülésén várhatóan az új Szervezeti és Működési Szabályzat tervezetét vitatják meg a tanácsstagok.

Dr. Csányi László egyetemi tanárt 60. születésnapján Kiváló Munkáért kitüntetésben részesítette a művelődési miniszter. A kitüntetést dr. Csákány Béla, a JATE rektora nyújtotta át a társadalmi szervek képviselőinek jelenlétében

Az USA volt nemzetbiztonsági tanácsadója Budapesten

Budapesten, a Politikai Tudományi Társaság rendezésében került sor május 14-én Zbigniew Brzezinski, az USA volt nemzetbiztonsági tanácsadója, előadására Basic Factors of Change on the International Scene (A nemzetközi élet színterén történő változások alapvető tényezői) címmel.

Mr. Brzezinski, aki politikai tevékenysége mellett és azt követően tudományos tevékenységet is folytatott, és folytat ma is, a nemzetközi élet napjainkban zajló változásait lényegében négy alapvető tényezőre vezeti vissza. Ezek sorrendben a következők: 1. Politikai forradalom; 2. Társadalmi forradalom; 3. Gazdasági forradalom; 4. Katonai forradalom. Véleménye szerint, a politikai forradalom az „emberi jogok” — szerinte — egyre szélesebb körben tapasztalható tiszteletben tartását (gondolati, lelkiismereti szabadság), a társadalmi autonómia és a pluralista demokrácia terjedését jelenti. Mr. Brzezinski úgy véli, hogy a szabályt erősítő kivételektől pl. Chile és Kuba — Latin-Amerikában) eltekintve — világhatalomszűz van szó. A szovjet „glasznosztj” és egyes kelet-európai szocialista országok bizonyos fokú demokratizálódása is bele tartozik ebbe a vonalba. A szocialista országok politikai arculatá-

nak változására az előadó egy szellemes példával utalt: Mihail Gorbacsov prágai látogatása idején, egy nyugati újságíró (állítólag) megkérdezte Gennagyij Geraszimovtól, a szovjet külügyminisztérium szóvivőjétől, hogy véleménye szerint, „mi a különbség Dubček és Gorbacsov között”. A kérdezett így válaszolt: „Tizenkilenc év!”

Erdekes Mr. Brzezinski felfogása az ún. társadalmi forradalomról. (Az olvasó közel jár az igazsághoz, ha él a gyanúperrel, hogy ez a kategória (itt és most) nem Karl Marx értelmezésében szerepel.) Mr. Brzezinski társadalmi forradalma, ugyanígy, szorosan összefügg, és egybefonódik a kommunikációs robbanásszerű fejlődésével az elmúlt másfél évtizedben. Véleménye szerint, napjaink „információdömpingje” alapjaiban rendíti meg a hagyományos politikai doktrínát (a megfelelő politikai információk birtokában levő elit alakítja az egyes országok, illetve a nemzetközi élet politikai arculatát), és fokozatosan új politikai gyakorlat alakul ki, mely szorosan kapcsolódik a korábban változtatott demokratizálódási folyamatához.

Mr. Brzezinski harmadik tényezője, a gazdasági forradalom elsősorban a High Tech-re, arra az anyagi háttérre utal, mely nélkül a po-

litikai, társadalmi és katonai forradalom sem hat igazán. Az előadó posztindusztriális társadalmakról beszélt, és kifejtette véleményét a világ gazdasági folyamataiban együttműködésre, integrációra és versenyre képtelen országok behozhatatlan lemaradásáról.

Véleménye szerint, tehát, a szocialista országok gazdasági szerkezetváltozása létkérdés. Ezeknek az országoknak szinte egyetlen eddigi előnye, (a Nyugat szempontjából) az olcsó, de szakképzett munkaerőpiac már a szembe fordított az egyes gyorsabban fejlődő országok kedvezőbb kínálata következtében. (Gazdasági szerkezetváltás — tegyük hozzá — viszont nem megy politikai és társadalmi reformok nélkül.)

Utoljára, de nem utolsósorban említette Mr. Brzezinski a negyedik tényezőt, a katonai forradalmat.

Az előadást követően különböző kérdéseket tettek fel Mr. Brzezinskinek. Ezek közül idézek egyet: A kérdés az előadó egy, a 60-as években írt, politikai esszéjére vonatkozott, mely szerint a kis államoknak szükségük van egy „Nagy Testvér”-re (Big Brother), és arra, hogy ne folytathassanak teljesen független, önálló politikát. A kérdés az arra volt kíváncsi, vajon változott-e azóta Mr. Brzezinski véleménye, illet-

ve mi volt akkori felfogásának alapja. Mr. Brzezinski válaszában utalt a „német kérdés”-re, és elmondta, hogy a 60-as években nem érezte az USA nyugat-európai és a Szovjetunió kelet-európai szövetségeseit elég érértnek egy teljesen önálló külpolitika folytatására. (Akkori véleménye szerint egy esetleges atomháború kibombolásának esélye megsokszorozódott volna, ha a kis államok teljesen kimerülnek a nagyhatalmak befolyása alól.) Azóta, azonban, lényegesen változott a helyzet. A nyugat-európai államok egyre szorosabb integrációja és együttműködése (Közös piac), illetve a nemzetközi életben bekövetkező alapvető változások tükrében új szerepet kaphatnak a kis országok is.

Természetesen elhangzott még számtalan kérdés, de a pontatlan idézés helyett inkább néhány számomra érdekes mozzanatra szeretném felhívni az olvasó figyelmét. A világ jelenkori életében zajló változásokból Mr. Brzezinski arra következtet, hogy az emberiség — ha csak tendenciá-jellegűen is — egy fokozatosan integrálódó és együttműködő világ felé halad. Hogy milyen lesz ez a világ, az rajtunk embereken múlik elsősorban. George Orwell látomászerű víziójában (1984) három örökké hadban

álló szuperhatalom — Óceánia, Eurázsia, és Kelet-Azsia — testesíti meg az emberiséget. Vajon mi a biztosíték arra, hogy az emberiség jövője valóban nem lesz reménytelenül optimizmus önmagában kevés: a „szülői” gondoskodás alól végre felmentő, cselekedeteikért felelősséget vállalni tudó egyének autonóm közössége talán segíthet.)

Mr. Brzezinski a kommunikáció fergeteges fejlődéséből az információáramlás nyitottabbá válására és a politika korábbi gyakorlatának szükségszerű változására következtet. A kommunikáció technikai fejlődése, azonban, az információ ellenőrzése és visszatartása jóval ravaszabb, tökéletesebb módszereinek alkalmazását is jelentheti. Míg a patriarchális középkori falusi jobbágy csak minimális információhoz jutott (a szűk környezete kívüli eseményekre vonatkozóan), addig bizonyos fokú védelmet is élvezett az információ szándékos manipulálásával szemben. A modern kor embere nemcsak használja a kommunikáció új lehetőségeit, de gyakran teljesen kiszolgáltatottá is válik általa. A helyes jelző tehát: Vissza a középkorba! — Vagy: Előre, pajtások!

KISS DOZSAI ANDRÁS (SZOTE Marxizmus Int.)